

ПОРЯДОК

реагування на випадки булінгу (цькування)

в закладах освіти міста Пловдив, Болгарія всіх типів і форм власності

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България

I. Загальні положення

1. Цей Порядок не є нормативним актом Болгарії, відповідає діючому законодавству Болгарії та може рекомендуватися для громадян України та будь-яких інших осіб в якості механізму реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти міста Пловдив, Болгарія всіх типів і форм власності.

2. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в закладі освіти, є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- невірноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;
- різка зміна звичної для дитини поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

Фондация
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);
- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози,

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България

поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;

- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

3. До булінгу (цькування) в закладах освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България

- умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;
- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;
- інші правопорушення насильницького характеру.

II. Подання заяв або повідомлень про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България

1. Учням; батькам учнів або особам, що їх замінюють; асистентам дітей тощо пропонується повідомляти про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби:

- керівника закладу освіти або інших суб'єктів реагування на випадки боулінгу (цькування) в закладах освіти;

- територіальний орган (підрозділ) поліції у місті Пловдив, Болгарії;

- принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

- „Държавна Агенция за закрила на детето“ та „Дирекция за социално подпомогане“ до якого входить «Департамент за хисту дітей» („Отдел за закрила на детето“), м. Пловдив, Болгарія, бул. Руський № 13 та площа Нікола Мушанова № 1, кімнати № 123 та № 134, з метою вирішення питань соціального захисту. неповнолітніх або неповнолітніх, які постраждали від домагань, з'ясування причин, що стали причиною домагань, і вжиття заходів щодо усунення таких причин.

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България

- „Дирекция Социално подпомагане“ отдел „Закрила на детето“ в град Пловдив, България центр социалних служб для сiм’ї, дiтей та молодi у мiстi Пловдив, Болгарii з метою здiйснення оцiнки потреб сторiн булiнгу (цiкування), визначення соцiальних послуг та методiв соцiальної роботи, забезпечення психологiчної пiдтримки та надання соцiальних послуг.

Повiдомлення можуть бути в уснiй та (або) письмовiй формi, в тому числi iз застосуванням засобiв електронної комунiкацiї. Пропонуємо здiйснювати повiдомлення у письмовiй формi з фiксуванням факту отримання повiдомлення адресатом.

Також слiд, за потреби, негайно, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги та/або звернутися до спецiального медичного закладу для медичного огляду та фiксування факту нанесення тiлесних ушкоджень та визначення його ступеню. Телефон 112.

У заявi або повiдомленi слiд визначити наступну iнформацiю:

- кривдника (кривдникiв),
- потерпiлого (потерпiлих) - жертву булiнгу, щодо якої було вчинено булiнг (цiкування),

учасникiв освiтнього процесу,

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

- спостерігачів, свідків та (або) безпосередніх очевидців випадку булінгу (цькування) (за наявності).

Описати подію та обставини булінгу із зазначенням:

- часу та місця вчинення дій,
- чи мало місце заподіяння тілесного ушкодження, яке тілесне ушкодження заподіяне, чи не було воно небезпечним для життя у момент завдання;
- спосіб заподіяння ушкодження, знаряддя, яким було заподіяне ушкодження;
- чи мало місце систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь, що перелічені вище і мають ознаки булінгу, стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, завдання побоїв або інших насильницьких дій.

Окрім переліченого у заяві мають бути обов'язково зазначено:

- прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання заявника, засіб телефонного зв'язку заявника,
- прохання чи вимоги.

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България

Письмове звернення має бути підписано заявником (заявниками) із зазначенням дати. В електронному зверненні слід зазначити електронну поштову адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним.

До заяви є сенс прикласти копії документів, що підтверджують викладене, за наявності.

У будь-якому випадку, незважаючи на вчинення дій запропонованих цим Порядком, наполегливо пропонуємо звернутися за підтримкою та консультацією до психолога з метою запобігання негативних наслідків для психічного здоров'я стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи, незважаючи ким дитина виступила - потерпілим, кривдником або свідком.

Для відома:

- ✓ територіальні органи (підрозділ) поліції у місті Пловдив, Болгарії:

МВР-РДВР гр. Пловдив ул. Княз Богориди №7, намира се в центъра на гр. Пловдив и РПУ по местоживеене./01РПУ район

- ✓ спеціальні медичні заклади для медичного огляду та фіксування факту нанесення тілесних ушкоджень та визначення його ступеню:

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

„Съдебна медицина,, - намира се в УМБАЛ “Св. Георги“ Пловдив тел. 032 602 854 *0884 744 272

- ✓ Център за социални услуги за семейство, деца и младежи в гр. Пловдив, България , „Държавна Агенция за закрила на детето“ и „Дирекция за социално подпомогане“ към който е „Отдел за закрила на детето“ в град Пловдив, България, бул.“Руски“ №13, и площад „Никола Мушанов №1, стая №123 и № 134

Община Пловдив

- ✓ Център за обществена подкрепа „За деца и родители“ Адрес гр. Пловдив, ул. „Димитър Цончев” № 11 Телефони за контакт 032/ 2943 444 Ръководител - 0885764838 Електронна поща centre.plovdiv@detebg.o
- ✓ Център за обществена подкрепа Адрес гр. Пловдив, ул. „Неофит Бозвели” 38 Телефони за контакт 032/ 658150 Ръководител – 0884 100 805 Електронна поща ksu_decaisemeistva@abv.bg Уебстраница <https://www.ksuds-plovdiv.org/>
- ✓ Център за обществена подкрепа Адрес гр. Пловдив, ул. „Елба” № 3 Телефони за контакт 032/ 207 253 Управител – 0886 253 299 Електронна поща cop_stolipinovo@abv.bg
- ✓ Център за социална рехабилитация и интеграция Адрес гр. Пловдив, бул. „Цариградско шосе” № 102 Телефони за контакт Ръководител - 0896757030 Електронна поща ivanov@sonikstart.eu

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България

- ✓ Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и лица с физически и умствени увреждания /мобилни услуги/ Адрес гр. Пловдив, ул. „Княз Александър I Батенберг” № 27 Телефони за контакт 032/ 337474 Ръководител - 0899812153 Електронна поща razlichni.plovdiv@abv.bg
- ✓ “Център за социална рехабилитация и интеграция на деца с разстройства от аутистичния спектър Адрес гр. Пловдив, ул. „Любен Каравелов” № 5 Телефони за контакт Ръководител-0876277557 Електронна поща csri-plovdiv@abv.bg
- ✓ Център за социална рехабилитация и интеграция Адрес гр. Пловдив, бул. „Марица” № 142 Телефони за контакт Управител - 0877732947 Електронна поща csri_olgaskobeleva@abv.bg Уебстраница www.olgaskobeleva.com
- ✓ Дневен център за деца с увреждания „Св. Анна“ Адрес гр. Пловдив, ул. „Ген. Радко Димитриев” № 33, Дом 4 Телефони за контакт 032/ 62 30 62 Ръководител - 0884551356 Електронна поща dc_sv.anna@abv.bg dsmladost@abv.bg

/sacp@sacp.government.bg, dsp-plovdiv@asp.government.bg, Plovdiv-rdsp@asp.government.bg/

Виконавец
психолог Джикія Олена,
+359882977532

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България